

SELMECI ÚJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak.		Felelős szerkesztő	Kiadó és laptulajdonos:	Hirdetési díjak milliméter árszabás szerint.
Selmebányán:	Vidéken:	Wagner László dr.	Nádósy Ferenc	Nyílttér sora 40 fillér.
Egész évre 8 K — f.	Egész évre 9 K — f.	Selmebánya.	Zólyom.	Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
Félévre 4 K — f.	Félévre 4 K 50 f.	Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca 2.	(Telefon szám. 11.)	
Negyedévre 2 K — f.	Negyedévre 2 K 30 f.			
Megjelenik minden csütörtökön.		Főmunkatársak: A főiskola hallgatói.	Kéziratokat nem adunk vissza.	

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk.

Gazdálkodásunk.

Ujabb időben a városházán sokszor hallottuk ezt a jelszót: takarékoskodni kell. A felületesen érdeklődők — ilyenek vannak a bizottság körében is — a sokat hangoztatott jelszó által elkábitva, abban a hiszemben vannak, hogy a városházán most igazán takarékoskodnak. Szó sincs róla.

Tagadhatatlan, hogy a városi háztartás egyes ágaiban a kiadások csökkentését becsületes jó szándékkal vették tervbe, sőt hinni akarjuk azt is, hogy ez irányban siker koronázta a törekvéseket, de ez magában véve nem eredmény, a városi háztartás egészében látszatja nincs s nem lesz a távol jövőben sem.

Takarékosságról, megtakarításokról beszélni csak annak van joga, akinek, ha adósság nélkül van, vagyona szaporulatot mutat, ha pedig adóssággal van terhelve, kötelezettségei csökkenést mutatnak. Minden más esetben a beszéd üres szó, frázis. Nagy önámítás vagy tömegbolondítás.

Nekünk adósságunk van s ezek az adósságok nem csökkennek, hanem szaporodnak. Már már el is nyelnek bennünket. A közterhek egyre szapo-

rodnak. A háztartás némely részében mutatkozó kiadáscsökkenésnek semmi látszatja nincs, mert más irányban a szükségleteknek hirdetett kiadások növekednek. A tény az, hogy általánosságban visszafelé haladunk.

A polgármester sokat beszél, talán sokat is tesz, ez azonban mind csak pusztá szó, üres biztatás. Elismerjük, hogy nagyon rossz időben vette át a város vezetését s eredményeket a multak bűnei miatt nem tud felmutatni, de ez nekünk nem vigasztalás. A jó szándék nekünk egy fabatkát sem ér, azon nem vehetünk még egy pakli gyufát sem.

A multak bűneivel való takarózást talán elfogadnók olyanoktól, kiknek azokban nem volt részük, sőt talán a részeseiktől is, ha látnók az erős akaratot a helyes gazdálkodás tekintetében, de az ilyen mentegődzés olyanoknál, akik a város gazdasági ügyeit eddig is rosszul vezették, akik a vétkes pazarlásnak, könnyelmű gazdálkodásnak részesei voltak, akik a multak bűneit csak takargatják, de azon a nyomon járnak tovább is, — semmit sem ér.

Mi a beszédre most már semmit sem adunk. Nekünk szemmel látható,

érezhető eredményekre van szükségünk. Közterheink csökkenését akarjuk látni s mindaddig amíg ezeket nem látjuk, nem szününk meg ostromozni a multak bűneit, a jelennek ferdeségeit és álnokságát.

A gazdálkodás iránya most is az, ami régen volt. Móka és szemfényvesztés egész városi közigazgatásunk. És a legszomorubb az egészben az, hogy városunk sorsát intézők még elismerni sem akarják azt, hogy a baj oka nem a körülményekben, hanem a rendszerben rejlik s a helyes utra térni sehogysem akarnak.

A költségvetések minden évben következetesen túl lettek lépve. Ez bizonyítéka annak, hogy az igények és szükségletek fedezetéről nem gondoskodtak sohasem megfelelően, továbbá annak, hogy a költségek mindig nagyobb volt, mint a mód. Ez eddig titkolva lett, most kiderült. A hiányt kölcsönönnel fedezik. Ennek a kölcsönnek vissza fizetendő részletei hosszú évek során fogják terhelni vállainkat és szaporítani kiadásainkat.

A tisztviselők fizetésemelése örök időkre óriási terhet ró a közönségre, amely tehernek megfelelő megtakarítás sehol sincs. A törvényhatósági bizott-

Amerikai levél.

Kevés embernek van alkalmá egész Észak-Amerikát, az összes magyarlakta területeket megismerni s ezért kerül annyi téves ismertetés nyilvánosságra kivándorolt véreinkről. A legtöbb kivándorló megérkezte után New-Yorkban s annak környékén telepszik le s csak egy csekélyebb része keres a távolabbi államokban foglalkozást. Itt aztán rendszerint meg is marad s csak nagy ritkán változtatja helyét egyszer-kétszer. Különösen az intelligensebb elemek cselekszenek így s vajmi kevésnek van alkalmá az egész Egyesült Államoknak munka és megélhetési viszonyairól hű képet nyújtani.

Az én foglalkozásom megkivánta, hogy az Egyesült Államok угyszólván összes magyarlakta vidékeit többszörösen beutazzam. Volt tehát bőséges alkalmam a kivándoroltak megélhetési s kereseti viszonyait, azok erkölcsi és társadalmi életét megismerni. Bizony-bizony mondhatom elszomorító, fájdalmas érzés az, mely ennek gondolatánál szívemet elfogja. Csekély munkabér, testet-lelket ölé emberfeletti

munka s mélységes erkölcsi züllöttség jeleit kell minden elfogulatlan embernek konstatálnia.

Éppen a mult hetekben történt, hogy Bassó Béla magyar református lelkész egy angol lapban így ír magyar véreink itteni életéről: »Egy 10-15 szobás házban 50-60 ember lakik 2-3 családnál. A burdusok (kosztosok) nem bérelhetnek szobákat, hanem csak helyeket az ágyakon éjjelre, vagy nappalra.

Ugyanezt a helyet más foglalja el, mihelyt a legutóbbi birtokos elhagyja. Az emberek felváltva dolgoznak nappal, vagy éjjel, az egyik felkel reggel s megy munkába, a másik éjjeli munkából jöven, ugyanabba az ágyba fekszik, ugyanazon ágyruhák közé. A szobákat télen nem szellőztethetik, mert különben a téli hideg kihütené a lakást. Az emberek állandóan megszállva tartják a szobákat. Ha valaki nem dolgozik, nincs helye sem a szobájában, sem az ágyán, mert ott más valaki alszik. Szórakozási hely a kocsmá. Minden burdos gazda egyuttal kocsmáros is.

Munkából, ivásból, vagy alvásból áll

ennek a népnek élete. Ivás és verekedés a fővirtus. Fiatal emberek mindig revolverekkel járnak, szombat és vasárnap este az utcák lövések zajától hangzanak. Folyton veszekednek s verekedéseik közben furkos botokat, késeket és revolvereket használnak. A vasárnap megtartása ismeretlen. Ünnepekről szó sincs. Az egyedüli különbség, hogy vasárnap kétszer annyi pálinkát isznak, mint máskor. Sok szülő még gyermekeinek is pálinkát ad s örül, ha részegen látja s mulat azon, ha ilyen állapotban táncolnak, vagy énekelnek.

Igy ír egy református magyar pap az ő hiveiről s általában a magyarokról. Sötét kép, de nincs igazság nélkül. Bassó egyedüli hibája, hogy ezeket angol lapban írta meg s így még jobban növeli az angolokban a magyar kivándorlás elleni gyűlöletet.

A burdos házak erkölcs és nemzedékpusztító hatásáról én is kénytelen vagyok bizonyosságot tenni. Az összes bányatelepeken, ahol pedig a magyarság háromnegyed része keresi kenyerét, mindig házakban élnek a magyarok. Számtalan helyen láttam, hogy egy-egy szobában fából össze-

ságban ennek fedezete részletesen és kétségtevonhatatlanul világosan kimutatta a kivánság ellenére sem lett. A bizottság azt mégis megszavazta.

A szomoru tény az, hogy a költségvetés a múlt évben kevés volt az eddigi szükségletek fedezésére, az újabb költségvetést tehát elsősorban a gazdasági egyensúly elérése kedvéért kell emelni, másodsorban emelni kell, mert kiadásaink a felvenni határozott kölcsönök visszafizetési részleteivel növekednek, végül emelni kell, mert a tisztviselők fizetésemelése az eddigi költségvetésekben fedezettel nem bír.

Igy néz ki a városi gazdálkodás és takarékoskodás.

Lovagias feszültség.

Az egydimenziójú térelem a vonal. Ez nagyon tökéletes sablon lehet, mert minden rendű és rangú orációban megállja a helyét, mikor a fantáziát végig vezetik »az egész vonalon«. — A csillagképek is nagyon meghatották a cicerókat, mert gondolataik angolszabásu öltözékei közé bevették azt a bő nadrágot is, amit ilyenképpen látunk fényesre koptatott mivoltában: »... jegyében áll...«

Szóval ma a vonal jegyében állunk.

Amiről pedig most fogunk beszélni, az olyan vonal, mely végig hosszát az esztelenység jegyében áll. Utazzunk egy kicsit végig rajta. Csak úgy röptében.

Amint megyünk, mendegélünk, szertenézünk, — sehol az egész vonalon nem látunk semmi áldást. Persze hogy nem. Hiszen nincs ezen a vonalon munka. Nincs érdem. Nincs érték. Sivár vonal ez. Ridegség az ostobaság jegyében. És mégis, néha még értékes eszű emberek is beletévednek az olyan játékba, amelyet ezen a vonalon játszani lehet — mondanók — szokás.

Nem a ferbliről van szó. A kártya ugyan baklövés az emberi szellemnek, de ez csalafinta élvezet szerével csábit a malőrökbe. Amiről most esik szó, az előre megfontolt

butaság. Akit itt valami csábit, az hiu, s akinek e játék közben élvezetei vannak, az krakeler. Igen így hívják azt a típust, mely legtöbbet játszik ezen a vonalon. Most im kibukkant az irány, mely felé vonalunk halad. A sértéstől a párbajig.

A társadalmi érintkezés tudománya azt tanítja, hogy miképpen menjenek el az emberek egymás mellett anélkül, hogy úgy tegyenek mint a felhők szoktak, hogy mennykőt csapjanak egymásba. Tanítja, hogy miképpen kell letenni arról az elektromos feszültségről, amelyre a tudatlanság, az illemtelenség vagy a szilaj vér hozza a t. felhő urakat.

Nem magyaráz semmit, csak a józan kritikára bizza, hogy azzal az inzultáns elektromossággal mit csináljon a gazdája.

Hogy miért keletkezik az ilyen lovagias elektromosság, annak százféle oka van. Bármely anyától származott légyen is, mindig gyűlölet a neve, vagy legalább is düh. Aki ezt a két elektromos állapotot magába veszi, az vigyázzon. Szavaira, telteire vigyázzon. Gondolatait hagyja futni. Ezzel kész a társadalmi érintkezés legelemibb szabálya.

Tökéletesebb egyéniségek nem vesznek fel ilyen elektromos töltést. Báránnyfelhők maradnak. Belőlük nem csapkod a villám. Ildomosak, udvariasak s finomak.

Az u. n. »pick« is kronikus düh. Akiknek van ilyenjük valaki iránt, tegyenek le róla, — mert ez az unszinpátia kóros kifejlődése. Nagyon rossz elektromosságot szül.

Minél több villám kerül ki a felhőből, ez annál veszesebb. Minél több sértés kerül ki a *lovagból*, annál gyalultatlanabb. Annál több kellemetlenséget okoz magának is, másoknak is. Annál több időt rabol el az ilyenek *elintézésével*, annál kevesebb ideje van okosabb dolgokra. Annál veszesebb figura.

Hiszen kérem tudjuk, kinevettettjük magunkat, hogy ilyen beszédet pappirra vetünk s közreadunk, — de lehetetlen nem szólnunk azok ellen az állapotok ellen, amik ezen a vonalon az ostobaság jegy-

ben manapság városunkban történnek. Igazán úgy látszik, hogy itt szükség van a társadalmi érintkezés szabályaira felhívni a figyelmet.

Egy hét alatt huszonnégy *lovagias* ügy volt folyamatban. Kérjük, micsoda nevetőség! Huszonnégy villám! Óriási elektromos töltés ez olyan kis felhőben, mint a milyen kicsiny körülbelül harminc ember. S ez a harminc ember minduntalan villámlik. Akár mérgelődik, akár dühös, sohsincs technikai tudása ahhoz, hogy mely módon zárja magába a lovagias feszültséget.

Sérteni nagy gyengeség. Egyenesen szellemtelenség. Ahonnan pedig a sértés csödtől tódul ki, ott a lelki tartalom helye el van foglalva, valami más ül a helyén.

A sértegetőknek rendszerint nincs észszerű okuk a sértésre. Ha mégis sértenek, nagy hibát követnek el. Ezt nem lehet eléggé megbánni. Hogy pedig expiálni lehessen olyan móddal, mely még tetézi a durvaságot, egyszerűen elfogadhatatlan gondolat. . . . Párbaj? Ilyenkor a sértő még arra törekszik, hogy ellenfelétől a testi épséget vegye el.

Akinek legutóbb egész életére bénává lett a keze, az meg van elégedve a kompenzációval? S aki bénává tette ezt a tehetetlenül himbálódzó kezét, azt egész életében mint barát fogja végig kísélni az az édes tudat, hogy megadta az elégtételt ellenfelének?

Mért nevezi a társadalom az ilyet elégtételnek? Nevezze inkább fosztogatásnak vagy kaviárnak nyerskappan betéttel. Ezek a nevek inkább illenek rá. Micsoda elégtétel származhatik onnan, ahol két uriembet szabályos ütemben kaszabolja egymást? Olyan mint a minő megnyugvást ad az, ha mérgemben poharat vágok a falhoz. Megkönnyebülök mert csináltam valami ostobaságot.

Azért állni össze a hosszú késsel, hogy megnyissák egymás bőrét, igazán eredeti ötlet. Ugy passzol az érettségi bizonyítványhoz, hogy ki se monthatjuk. S iszonyuan illik a munkás emberi lét program-

tákoltt függő-ágyakban 10-15 ember is lakik egy-egy csomóban. Az ott uralkodó erkölcsi állapotokról fogalmat alkothatunk, ha tudjuk, hogy a burdos gazdának s feleségének 15-20 fiatalember lakója van. Egy telepen 50-100 burdos gazdánál 1000-1500 burdos lakik. Más nő a telepen alig van, mint a burdos gazdák feleségei, esetleg leányai.

A bányatelepeken éjjel nappal felváltva dolgoznak a munkások. Egy-egy turnusban 9-10 órát, de 12 órát is dolgoznak a föld mélyében ezernyi vas-, vagy szénporban. S mindezért keres egy munkás napi 1 dollár 25 centtől 1 dollár 75 centig. A szerencsétlenség ilyen helyen mindennapi. A falusi munkás nem szokta meg a gépekkel való munkát s így legtöbbször önmaga hibás, ha kezét, vagy lábát veszti. Kárpótlásról szó sem lehet, még csak betegpénzről sem.

Minden burdosházban bármely időben lehet találni sebesülteket s betegeket. Egy-egy ujj elvesztése számba se megy. Beszéltem emberekkel, kik 40-50 éveseknek

látszók s midőn megkérdeztem korukat, kiderült, hogy 25-26 évesek, de már 4-5 éve Amerikában vannak.

A legtöbb szidja, átkozza Amerikát, siratja otthon hagyott kedves faluját, de a hazamenetelről visszatartja az álszemérem. Pénze nincs. Pénz nélkül pedig nem akar hazamenni, mert kijövelekor azt fogadta otthoni ismerőseinek, hogy csak mint gazdag ember, sok pénzzel fog hazatérni.

Hanem azért ha levelet ír haza, dicséri Amerikát; azt írja, mily sok pénzt keres — koronákban. Ismét álszeméremből, hogy ne tudják otthon milyen nyomorult, megrokkant ember lett belőle Amerikában.

A magyar munkások legnagyobb része alig keres 6-7 dollárt hetenkint. Megélhetésre pedig 4-5 dollár feltétlenül szükséges hetenkint. Látszólagos jó módja az ily munkásnak csak addig tart, míg a hazuról hozott ruha le nem szakad róla. Amint ez bekövetkezik, vagy éppen egy időre munkanélkül marad, beáll a nyomorúság. Ha még betegség is meglátogatja, kénytelen honfitársai alamiznájára szorulni.

Nem ritka eset, hogy egyletbe nem tartozó honfitársainkat közadakozásból kell eltemettetni, mert az elhunytnak egy cent sem volt birtokában.

Vagyonszerzésről szó sem lehet. Örülnie kell, ha önsanyargatás emberfeletti munka és a legtakarékosabb életmód mellett sikerül otthon hagyott családjának néha pár dollárt hazaküldenie. A legtöbb őszintén beismeri, hogyha otthon feleannyit dolgozott, s oly takarékosan élt volna mint itt, emberségesebb életmódot biztosíthatott volna magának.

Hogy ily körülmények között nem nagyobb a visszavándorlás, annak nagyon egyszerű és természetes oka van. Aki ugyanis tulteszi magát álszeméremén, és szívesen menne haza, annak nincs meg a visszautazáshoz szükséges 40-50 dollár költsége. A konzulátus 10 dolláros kedvezményes jegyeivel évenként csak 500 embert lehet visszaszállítani. Ily jegyet is csak a munkaképtelen, beteg ember kaphat.

Igy néz ki az amerikai élet.

jához. A becsületbe való begázolásnak pedig olyan természetes folyománya, aminőt csak egy *lovagiasság* kívánhat. Rém logikus következmény.

Csak azt nem értjük, hogy jut hozzá az a becsület, hogy olyan számár papiros, mely az emberölés kodifikált reguláit tűri magán, a védelmébe vegye.

Az emberek királyokat is üztek már el, s nem tudnak ilyen szemetet a kemencébe dobni. Szegény becsület, — olyan vagy, mint az árva leány. Megadod az árát, ha rossz pártfogásba kerülsz.

Hatalmas parlament! Gyengébbnek lenni ennél a k. u. k. lidércnél, nem angolos hasonlatosság. Angolországban — ez pedig okos hely — az államfogház fogházza változott. . . .

A becsület idealiter sérthetetlen. Csorbát rajta a gazdája ejthet, más nem. Ő reparálhatja ki, más nem. A becslés a becsület következménye. Aki nem adja meg a becsületnek a reverenciát, az vétkezik. Valami formában bünhődnie kell. De nem testileg, mert a bőrlékelés nem orvosság.

Máskép fest hát az értelmes lovagiasság, mint az olyan vadonc lovagiasság, mely oduba bujva előkelően vérengzik. Ez a bicsak lovagiasság ásatag dolog. Középkori kövület. Halott. Pedig az a csatorna, melyen át a lovagi név a mai ficsurrá leszivárgott, épp a kard volt. A középkorban a kard igazságos tényezőnek látszott, mert ezt is a tipikus sötétség fedte.

Dobjuk el a bicskát, puskát s kész a racionális lovagiasság. Azt a kövületet pedig, melynek régi élő húsa helyét a mai kor üledékei töltik ki, tegyük be a paleontológiai muzeumba, ahol a többi középkori nevezetességeknek fényeskedik a XX. század világossága.

A diszkvalifikokok, a szenvedélyes erkölcsi mosónők pedig, ahova eddig fellógatták az elnyűtt becsületfehérneműt, üljenek el a padlásra mint baglyok.

Vesz-e tudomást a rendőrség arról a társadalmi bajról, mely minket a sorok írására inspirált? Kerül-e a jövőben végrehajtás alá a főiskola fegyelmi szabályzat egyik okosabb paragrafus, mely az ifjúságot visszatartja arra a vonalra való tévedéstől, mely végig hosszát az esztelenység jegyében áll. Mert ennek az esztelen játékkontingensnek — sajna — az ifjúság szolgáltatja majdnem 100 %-át.

Főiskolánk.

(Folytatás.)

A tanárnak azonban nemcsak a laboratóriumában kell tanulnia, szükséges, hogy a gyakorlati élettel a kapcsolatot fentartsa, az irodalomban közzölt, vagy más uton tudomására jutó szakszerű újdonságokat, ha szükséges, a helyszínén tanulmányozza, ennek lehetősége pedig attól függ, hogy az utiköltségre felvett összeg a vidéki osztályaink kívánsága szerint felemeltessék.

A tanítást kiegészíti a gyakorlat, mely egyik-másik tantárgynál talán még fontosabb, mint maga az előadás. Természetes, hogy a gyakorlatok csak úgy érnek valamit, ha azokat oly egyének vezetik, a kiknek a kellő tudásuk és gyakorlatuk is megvan s ha a tanár maga akadályozva van, a gyakorlatokon olyan segédnek kell őt helyettesíteni, a ki helyt is állhat. Ehhez azonban szükséges, hogy az ilyen segéd

a tudásának és tapasztalatainak megfelelő fizetésben is részesüljön.

Ezen következtetések alapján kéri a vidéki osztályok, hogy a mostani tanársegédek helyett, a kik ma az iskola végzése után minden gyakorlat megszerzése nélkül kerülnek erre az állásra s a kiknek ez állást el kell hagyniok, mire mesterségükbe annyira-mennyire beleélték volna magukat, a jövőben a tanárhoz tudásra, gyakorlati tapasztalatokra nézve közelebb álló tanársegédek neveztesse ki és ezeknek állása ne legyen három évre korlátozva. Természetesen, a változott állásnak változott fizetéssel is kell járnia.

A rendszer illetén való átalakulásából az iskolának még az a haszna is van, hogy ezen tanársegédek fogják azt a gárdát alkotni, a melyből a jövő tanárai kiválaszthatók lesznek.

Az egyetemi tanítás a magántanári intézmény nélkül nem lehet tökéletes. Kell, hogy legyenek, a kik egy-egy tudományágnak oly részleteit tárgyalják önálló tantárgyként, melyek részletes tudása az általános képzéshez nem szükséges, de egyesek részére megbecsülhetetlen előny.

Az igaz, hogy Selmecebányán ez intézményt behozni, illetőleg közképpen kifejteni nehezebb, mint bármely tudományegyetem székelyén, mégis remélem, hogy ha az új bányászati egyetem statutumai azt megengedik és maga a kincstár tiltó szavával meg nem hiúsítja, úgy fog minden időben akadni a selmecebányai és vidéki üzemek tisztviselői között néhány szakferfi, a ki gyakorlati tudását mint magántanár az iskola rendelkezésére fogja bocsátani.

Hogy ezen egyének fáradsága miként jutalmaztassék, arra nézve majd a selmecebányai különleges viszonyok mérlegelése a megfelelő módot meg fogja adni.

*

A tanítási rendszer tekintetében a vélemények általánosan a gyakorlati irányt követelik, nem részletezik azonban azt, hogy mit értenek ez alatt.

A főiskola egy-egy szakosztálya is oly széleskörű tevékenységre ad hallgatóinak képzést, hogy lehetetlen azt kívánni, hogy az iskolából kikerült fiatalember bárhova állittassék, mint kész és tapasztalt mérnök állja meg a helyét, legyen bármilyen gyakorlatias az iránya a tanításnak. Az üzemnek oly intimitásai vannak és pedig mondhatjuk, ugyanazon üzemágnak más-más helyen különböző, hogy még az ugyanazon üzemágban nagy gyakorlattal bíró idősebb mérnöknek, ha hasonló üzemben csak a szemlélő, tanulmányozó szerep jut, ha eléggé lelkiismeretes. Annál kevésbé lehet tehát rendelkezőképessége annak a szakiskolát kitűnő eredménnyel végzett fiatal embernek, a ki a pályáját csak ma kezdi meg.

A vidéki osztályok tagjai már mind az életben működő, tapasztalt egyének, tehát kizártnak tartom, hogy szemök előtt a vázolt utópia lebegett volna, ellenkezőleg, azt tartom, hogy ők az iskolától csak azt kívánják, hogy a gyakorlatra való embereket neveljen és nézetem szerint az is kell, hogy legyen egy technikai főiskola egyedüli célja.

Ha így vetjük fel a kérdést, úgy ki kell mondanom, hogy e cél a selmecebányai főiskola ma sem szolgálja teljes mértékben, de nem szolgálja egyetlen műegyetem sem. De ez nem kíván egyáltalában vád lenni.

A műszaki főiskolák példányképpül az évszázadok óta fennálló műegyetemeket vették, noha a két fajta főiskolának egyenesen majdnem ellentétes a feladata.

A tudományegyetem főcélja a tudás terjesztése magáért a tudományért, a technika pedig teremtő tudomány, melynek csak úgy van értelme, ha alkalmazásával ma-

teriális hasznot tud kimutatni. Annak az iskolának tehát, a mely műszaki tudást önt hallgatóiba, számító embereket kell nevelnie, nem csak olyanokat, kik a számolás tudományában jártasak, de olyanokat, a kik a számítás mesterségeit is értik, a kik minden munkálatuknál nemcsak azt tekintik, hogy oldható meg a felvetett kérdés, de főleg azt, hogy hogy oldható az meg haszonnal. A bányásznak, kohásznak kezére nagy vagyons, sokszor milliók vannak bízva, azzal a céllal, hogy azokat közképpen kamatoztassa, a ki ennek a feladatnak meg akar felelni, annak nemcsak szaktudásának kell lenni, annak magának jó üzletembernek is kell lenni.

A technikai főiskolák eddig azt a szempontot, a mely pedig egyedül adja meg ez intézetnek a létjogosultságát, meglehetősen figyelmen kívül hagyták.

Azt óhajtanám, hogy a selmecebányai főiskola tanítási rendszerénél ez az igazi gyakorlati irány legyen főirány. Tanárai adják meg a hallgatóknak a tudományos alapot, de minden tantárgynál, annak minden tételénél magyarázzák meg azt is, hogy azt hogy kell az életben előforduló esetekre alkalmazni.

Már maguk az előkészítő tantárgyak mint alkalmazott tudományok tárgyalásának, a szaktárgyaknál pedig a tudomány lényege mellett a haszonnal való alkalmazhatóság eseteit is tárgyalják. Nem elég, hogy a tanár megmondja, hogy lesz az ércből nyersvas, milyen vegyfolyamatok szerepelnek az átalakulásnál, milyen készülékek szolgálják ezt a célt, de mondja meg azt is, hogy mely tényezők igénybevételével lehet a célt legelősebben elérni, mily körülmények és milyen mértékben befolyásolják a jövedelmezőséget.

(Folytatása következik.)

Helyreigazítás.

Kedves Szerkesztő Barátom!

Ne legyen igaz az azoknak a selmeci uraknak, akik azt mondják, hogy csak igaz-talanul tudsz ütni, mutasd meg, hogy a helytelen értesüléseket helyesbíteni is tudod.

Mult heti »marhabetegség« című cikk kiegészítéseül légy szives a következőket közölni.

Igaz, hogy az utóbbi időben 8—10 szarvas-marha rövid időn belül elhullott részben lépfene, részben sercegő üszög betegségben. — Az utóbbi betegség lefolyásában erősen hasonlít a lépfenéhez. Egy-két óra alatt megöli az állatot, ritkábban két-három napig tart a betegség. Ez a betegség tavaly ősszel lépett föl első ízben Berencsfalun, én legalább 14 évi ittlétem alatt a betegséget nem észleltem. A Dráva mentén otthonos ez a nyavalya. Az első esetről figyelmeztettem a község előjáróságát, hogy a betegség ellen csak védő ojtással lehet védekezni.

Az idén Szent-Antalban pusztit a betegség erősebben, ha jól tudom itt is én állapítottam meg első föllépésénél és javasoltam azonnal a védő ojtást. Ugy tudom össze is irtam vagy 180 darabot és ojtanak is.

Nálunk illetve Stefalón 24 órán belül 2 darab marha betegedett meg. Az egyik kilenc hónapos borjut tulajdonosa bejelentés nélkül vágta le, a másikat gazdája bejelentette a hatóságnál. Ennél a daganat a betegség jellegző tünete, csak az egyik lábára szorított s az állat levágása lett javasolva. A hus a beteg láb kivételével fogyasztásra lett bocsátva.

Nem lett tehát nálunk egy darab sem lebunkózza vagy elásva, ilyen javaslatról nincs tudomásom, de tudom, hogy Antalban egy pár elhullott állatnak a mézsáros elvágta a nyakát s ezen el nem vérzett állatok husának fogyasztása be lett tiltva. Ez magától értetődik. Hogy ezen tilalom ellenére a hust nem ásták el, hanem meg-

ették és nem dagadtak meg tőle, cigánytermészetre mutat. Ezeknek nem szokott a dögpus sem ártani. Pozsonyban egy pár nap előtt hat ember pusztult bele a dögpus évésbe.

Habár a védő ojtásokat mindenütt javaslatba hoztam, azt közhírré is tették, a közönség mégse hederit rá és saját érdekeinek veszélyeztetésével azt várja, amíg a betegség csakugyan járványszerű lesz.

Selmechánya, 1907. július 14.

Kiváló tisztelettel

Fodor József,
állatorvos.

(Ez mind szép, de elfelejtetted megírni, hogy miben nem volt igazunk. Azok a jó urak is bizonyosan így vannak. A szerk.)

H I R E K.

Kiadóhivatalunk kéri vidéki előfizetőinket, akiknek előfizetése július 31-én lejár, hogy azt idejekorán megújítani szívesek legyenek. Az előfizetési díjak a Selmecei Újság kiadóhivatalának Zólyomba küldendők. Kérjük lapunk barátait, hogy terjesszék a Selmecei Újságot, mely össze és bátor harcosa Selmecebánya s Kontvármegye közügyeinek.

— **Kinevezések.** A földmívelésügyi miniszter a selmecebányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki szakosztályának tiszti létszámában *Zemplén Géza* dr. adjunktust a IX. fizetési osztályba adjunktussá az erdészeti vegytani tanszékhez, továbbá a magyarországi kincstári erdőköt kezelő erdőtiszték létszámában *Török Aladár* és *Zügn Nándor* m. kir. erdészjelölteket, ideiglenes minőségű asszisztenseket a X. fizetési osztályba m. kir. erdészekké és egyszersmind asszisztensekké az említett főiskola erdőhasználati, illetőleg erdészeti földmérési tanszékéhez kinevezte.

— **Uj polgármester.** Ujbányán a városi képviselőtestület *Kopernický József* rendőrkapitányt választotta polgármesterre a tisztújításkor.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Huszkó Tivadar* és *Sasi Nagy Imre* bányaesküdeket bányabiztosokká nevezte ki.

— **Evangelikus esperességi közgyűlés.** A nagyhonti evangelikus egyházegyege ezidei közgyűlését e hó 10-én tartotta meg Ipolyságon az ipolysági templom felépítése alkalmából. Ott voltak *Baltik Frigyes* dr. a kerület püspöke, *Ivanka László*, *Farbaky István*, *Nyáry Alfonz* br., *Plachy Gyula*, *Sztankay Ába* dr., *Nedeczky Pál*, *Kiszely János*, *Laszkáry Pál*, *Händel Vilmos*. Az istentiszteletet *Krupecz István* alperes és *Rohács Ödön* tanító végezték. A közgyűlést *Laszkáry Pál* esperes felügyelő nyitotta meg. *Händl Vilmos* esperes szép beszédet mondott.

— **Szondy-lakoma.** Drégelyvár eleste és hős Szondy halála évfordulójának emlékére ez évi szokásos lakoma 9-én volt Ipolyságon. A honti hölgyek által ajándékozott Szondy billikommal kezében *Schreiber Aladár* ipolysági plebános mondotta az ünnepi pohárköszöntőt. Beszéltek még *Laszkáry Pál* és *Krupecz István* is.

— **Bírósági szünet.** Liha Antal kir. járásbíró augusztus 1-én kezdi meg rendes évi szabadságát és négy hétig lesz távol. Ezen idő alatt a fenyítő perek tárgyalásai szünetelnek. Távollétében a járásbírósgót *Flórián Gerő* kir. aljárásbíró vezeti.

— **Bakabányai orvos.** Bakabányán *Diamant Salamon* dr., a budapesti Szt. István kórház volt orvososa lett orvossá megválasztva. Állását már el is foglalta.

— **Adó elleni felszólamlás ideje.** A f. évi III. osztályu kereseti adó kivetési lajstromai július 18-ig közszemlére vannak kitéve a városházán. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy azokat nézzék meg és ha sérelmesnek tartják a kivetést, adják be felszólalásukat 15 nap alatt a pénzügyigazgatósághoz. Az adóemelkedésnek az is egyik oka, hogy a közönség nem törődik adóügyeivel s a kivetők abban a feltevésben vannak, hogy az érdekeltek a kivetést helyesnek tartják. A kivetés ezen adónemnél megbízhatatlan hivatalos puhatolódzás és megállapítás alapján történik. Ezt az érdeklődéssel és jogorvoslatok alkalmazásával kell ellensúlyozni.

— **Vadászati jog.** A város tulajdonát képező vihnyei vadászati jog 1907. évi augusztus hó 1-től kezdődő három évre július 5-én megtartott árverésen *Zólyomi Imre* erdőmesternek, mint legtöbbet ígérőnek lett bérbeadva évi 25 koronáért.

— **Uj vasutvonal.** A besztecebányai kereskedelmi és iparkamara június 28-án tartott közgyűlésén be lett jelentve, hogy a kerület vasuti hálózatának tervszerű megállapításánál a kamara s az érdekeltektörvényhatóságok azonos kívánságokkal léptek fel s az új vonalak iránya meg lett állapítva. Különös súlyt helyez a kamara a Vác, Ipolyság, Korpona, Besztecebánya és Ruttká között építendő fővonalra s ennek megvalósítása érdekében mozgalmat indít.

— **Tíz éves találkozó.** A selmecebányai ágostai evangelikus liceumban 1897. évben végzett ifjak e hó 14-én jöttek össze a megállapított találkozóra. Tíz év nagy idő, az ifjakból férfiak lettek, akik most már szívesen emlékeznek vissza az elmúlt időkre. Mintegy 12-en voltak jelen, a többiek tévedés folytán már a múlt hó 27-én jártak itten. A találkozó reggel istentiszteletet hallgattak, aztán bejárták a kedves emlékü helyeket, este pedig a találkozás öröme kedélyes társasvacsorára gyűltek össze, melyen *Jezsovits Károly* ny. igazgató, *Király Ernő* igazgató nejevel, *Fekete István* nejevel szintén részt vettek.

— **Csődválasztmány.** Néhai *Kubányi József* volt gyógyszerész hagyatékára elrendelt csődügyben az ipolysági törvényszék ideiglenes csődválasztmányi tagokul *Balás Hugó* dr., *Ungár Kálmán* dr. és *Wagner László* dr. selmecebányai ügyvédek nevezte ki. A csődválasztmány megalakult és a másfél reáljogu gyógyszerésznek szabad kézből való eladását határozta el július 10-én tartott ülésében.

— **A hirdető-táblák veszedelme.** A városi tanács által létesített hirdető-táblákat baj érte. *Krkos József* kőműves vállalkozó szépen pingált hirdetését valamelyik humoros éjjelző cipőfény mázzal alaposan bekente. A kérdőre vont rendőrség ugylátszik szintén humorosan fogta fel a dolgot, mert az örködés elmulasztásából eredő felelősséget az egek urára háritotta, aki az esőt csak úgy zúditotta azon éjjel. Értesülés szerint *Krkos József* visszakeri a várostól a fizetett bért, a város pedig a hirdető táblák mellé silbakot csinál s ennek kedveért egy közrendőri állást szervez.

— **Vihnye fürdő eladása.** A városi hivatalos közlönyben hirdetmény van közzételve arról, hogy a közgyűlés a fürdőnek közvetítők és ügynökök bevonásával és díjazásával eladását rendelte el azzal, hogyha az eladás nem sikerülne, a fürdőt a fejlesztés biztosítáival hosszabb időre bérbeadja ezen határozatra nézve kitézett 1907. június 19. napjától kezdődő 15 napos felebbezési határidő leteltével. Az eladás a város érdekében áll, ezen az alapon remélhető, hogy felebbezés beadatni nem fog. Leghelyesebb lenne, ha a város és környékének módosabb üzletemberei közkereseti társaság alkotásával összeállnának és a hivatalosan 500.000 koronára becsült fürdőt, amely magán kézből a leg-

jobb üzleti vállalatok egyikévé válhatnék, megvenné. A vétel nagyobb tőke nélkül is effektuálható a fürdőt terhelő kölcsönök átvételével, illetve convertálásával. Sehogyssem értjük, hogy a közgyűlés ezen határozatával szembe helyezkedve a hivatalos közlöny július 7-iki számában miért csinált hangulatot megint a házi kezelés mellett. Ez körülbelül úgy néz ki, mintha a városházán az eladást nem vennék komolyan. Reméljük, hogy a széleskörű hirdetéssel ennek ellenkezőjéről fog a polgármester bennünket meggyőzni.

— **Bányaszerencsétlenség.** A Ferenc-József aknai bányában *Kubola András* 34 éves illési lakost egy robbanó töltény, melyről a munkások azt hitték, hogy rossz és felcseregni akarták, súlyosan megsértette késői felrobbanásával. Kiütötte balszemét eltörte jobb karját és kezét s koponyáján is több sérülést ejtett. A sérültet a bányakórházban ápolják.

— **Erdőégés.** Hegybányán a pásztorgyermek egy vágásterületen tüzet raktak az erdőben s hogy a tűznek nagyobb legyen a lángja, egy csomó hasáb-fát raktak rája. A szeles idő folytán az élő jegenyefenyők is tüzet fogtak s a tűz erősen terjedt. Szerencsére a falubeliek jókor vették észre a tüzet s az erdőgondnokság és bányahivatal részéről kiküldött munkásoknak sikerült a tűz továbbterjedésének gátat vetni.

— **Az új munkásbiztosító törvény.** A jelenlegi kormány munkásvédelmi politikájának első gyümölcse: az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetén való biztosításáról szóló 1907. évi XIX. törvénycikk e hó 1-én életbe lépett. E törvény értelmében július hó 1-től a munkaadók kötelesek a már náluk dolgozó biztosításra kötelezett alkalmazottakat baleset ellen 8 nap alatt biztosítani az átmeneti időben még kerületi betegsegélyező pénztár néven működő intézménynél, még azon esetben is, ha különben ezek az alkalmazottak ennél a betegsegélyező pénztárnál befelegség esetére már biztosítva vannak. Az újra belépő alkalmazottat pedig köteles a munkaadó ugyanoda úgy betegség, mint baleset ellen bejelenteni. E törvény életbelépése napjával az összes ipartestületi betegsegélyező pénztárak mind megszűntetendők. A magánegyesülés útján létesült betegsegélyező pénztárak közül csak azok működhetnek tovább, melyeknek legalább 800 tagjuk van. A vidéken a felosztás tenni valót a betegsegélyezőpénztárak eddigi felettes iparhatósága haladéktalanul köteles végrehajtani a törvény 196. §-ban körülírt módokat szerint. Az új törvény a kötelező biztosítás humánus intézményét kiterjeszti olyan kategóriákra is, amelyek ennek előnyeit eddig nem élvezték. Így bejelentésre kötelezettek ezentul az állami, törvényhatósági, községi és közalapítványi vállalatok alkalmazottjai is, ha azok betegség esetén fizetésüket legalább 20 héti hiánytalanul meg nem kapják. Magáncégeknek azonos kedvezményei azonban hatályukat veszítették. A balesetek ellen bejelentési kötelezettség még ennél is szélesebb körre terjed ki. Így balesetek ellen bejelentendők a hivatásos tűzoltók, automobilkezelők, stb. Egyebekben a törvény tételes rendelkezései ezen újításokat mind felsorolják. A járulékok fizetésének mérve olykép modosul, hogy a betegsegélyező járuléknak felét a munkaadó fizeti, a baleset járulékot azonban egészen a munkaadó. Uj rendelkezése a törvénynek az is, hogy az iparhatóságok a biztosításra kötelezett üzemekre kiadott iparigazolványokról és engedélyekről a kerületi betegpenztárt is értesíteni tartoznak. A felmerülő vitás ügyekben az eddig is illetékes iparhatóságok július 1-től fogva már az új törvény rendelkezései szerint hozzák meg döntéseiket. Még csak annak megemlítésére

szoritkozunk, hogy nálunk a kötelező munkásbiztosításnak mint modern munkásvédelmi közigazgatási ágnak, sikeréhez ugy az állam, mint az érdekelt közönség jogosan fűz biztató reményeket. Ezen intézmény életképessége tehát valósággal fokmérője lesz annak a civilizációnak, amelyet nekünk, magyaroknak, más művelt államokkal szemben, már féltett reputációnk érdekében is, multhatatlanul el kell érniük.

— **Kincstári erdők kezelése.** A kincstári erdők bevétele a múlt esztendőben három millió koronával emelkedett. A bevételi többletnek két harmadát a földművelési miniszter befektetésekre szándékozik fordítani. Egyrészt a jövedelem fokozása másrészt az állami erdők közigazgatási hatásának intenzívebbé tétele érdekében intézkedett a földművelési kormány, hogy a házi kezelés az állami erdőkben lehetőleg és fokozatosan életbe léptessék és kiterjesztessék. A mármaroszigeti erdőigazgatóság, a bustyaházi erdőhivatal, valamint a zsarnóczai erdőhivatal kerületében, továbbá besztercebányai erdőigazgatóság óhegyi erdőgondnokságában a házi kezelés jónak bizonyult. Intézkedett a földművelésiügyi kormány, hogy a házi kezelést ez igazgatóság sziklai erdőgondnokságában már ez évben a többi erdőgondnokságokban pedig a jövő esztendőből kezdve életbeléptessék. Elrendelte továbbá, hogy a házi kezelés 1908-tól kezdve a lipótújvári főerdőhivatalnak fenyőházi, maluzsinai, vichodnai és teplicskai erdőgondnokságaiban a jövő évtől kezdve foganatba vétessék.

— **A munkásbiztosítási hivatal.** A munkásbiztosításról szóló 1907. évi XIX-ik törvényekről rendelkezései szerint a munkásbiztosítási hivatal Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ez évi július hó 1-től életbeléptette. A rendelet a kihágási ügyekben való harmadfokú bíraskodáson és a törvényben külön meghatározott végrehajtási intézkedéseken kívül a munkásbiztosító pénztárak felügyeletével és ellenőrzésével, valamint a munkásbiztosítási ügy központi vezetésével járó mindazt a teendőt, melyet az 1891. XIV. törvények alapján a betegség esetére való biztosítást illetőleg eddig a kereskedelemügyi miniszter gyakorolt, ugyszintén a betegség és baleset esetére való biztosításból folyó segélyezési és kártalanítási vitás kérdésekben másod és végső fokban való, végérvényes bíraskodást nevezett hivatal hatáskörébe utalja. Erről a minis ter a törvényhatóságot tudomásvétel, alárendelt hatóságaival és hivatalaival, ugyszintén a területén az 1891. XIV. törvények alapján működő betegsegélyező pénztárakkal való közlés és a szokásos módon való közhírré tétel végett azzal értesíti, hogy említett időponttól kezdve a kihágási ügyeken kívül a munkásoknak betegség, vagy baleset esetére való biztosításra vonatkozó mindazok az ügyek, melyek eddig a kereskedelmi minisztérium hatáskörébe tartoztak, a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatalhoz lesznek felterjesztendőek.

IFJUSÁG.

A főiskolai kör háza. A köri »Otthon« megvalósulása már csak rövid idő kérdése. A főiskolai tanács helybenhagyta mult héten tartott ülésén azon adásvételi szerződést, melyet az ifjuság nevében a házalap kezelő-bizottság kötött özv. Mihalikné Buday Laurával és a többi tulajdonosokkal, kik között egy kiskoru is van. A

szerződés gyámhatósági jóváhagyás végett a város arvaszékéhez lett bemutatva. Remélhető, hogy itt is gyors elintézésben lesz része.

Az építkezést a »Selmecei Népbank« fogja finanszírozni olyképen, hogy az adakozók által biztosított és részletekben folyósítandó adományok ellenértékeként annuitásos kölcsön alakjában folyósítja a szükséges összeget a felmerülő szükséghez képest aug. 1-én, amikor a vételár kifizetendő és az átalakítások is megkezdődnek, ha a házban lakók jogairól lemondva, a kiköltözést megkezdik. Reméljük, hogy a hónohajtott cél elérése elé akadályokat gördíteni ezek sem fognak.

MULATSÁGOK.

Jogászmulatság.

A vihnyei Annabálra a jogászfijuság serényen készülődik. A jó sikert ígérő mulatság vigalmi elnökei: Balás Hugó dr., és Martos Sándor dr. selmecebányai ügyvédek. A rendezők névsora a következő: Ágoston Ferenc, Badiny Gyula, Balás Imre, Bársony Árpád, Csipkay János, Dohnányi Dezső, Dorn Benő, Dworszky Lajos, Groó Géza, Hegedűs Gyula dr., Heinz Pál, Kachelman Viktor dr., Kliment Béla, ifj. Kőrös László, Konkoly Thege Zoltán, Kun Ferenc, Longauer Nándor, Müller Miksa, Ocsovszky Vilmos, Pilcz József, ifj. Pohly János, Priviczky Ernő, Schmidt Imre, Svehla Ervin, Székely Ferenc, Székely László, Sztrakoniczky Károly, Tomcsányi Gyula, Vudy Oszkár, Wágner Géza, Weisz Árpád. A mulatságra hir szerint városunkból és környékéről nagyon számosan lesznek ott. Kocsikról ajánlatos már most gondoskodni.

Műkedvelői színelőadás.

A felsőronai és hegybányai ifjuság műkedvelő hölgyek közreműködésével a gyermekvédő liga javára táncal egybekötött színelőadást rendez Felsőronán július 21-én.

HIRDETÉSEK.

A SELMECZI UJSÁG

egyes számai

Özv. Till Dénesné

Dohány és szivar tözsdéjében kaphatók.

Egy Reform Mignon

ZONGORA

jutányos áron

ELADÓ.

Bővebb értesítést GROHMANN GY.
könyvkereskedése ad Selmecebányán.

29.

316. szám/1907. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. járásbíróságnak 1899. évi sp. II. 902/3. számú végzése következtében Dr. Gabányi Imre ügyvéd által képviselt Grünvald Mór javára Kuti István ellen 102 K 40 f. s jár. erejéig 1907. évi június hó 4. n. foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 801 K 50 f.-re becsült következő ingóságok, u. m. butorok és könyvek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a selmecei kir. járásbíróság 1900 évi V. 112/2. számú végzése folytán 102 K 40 f. tőkekövetelés, ennek 1899. évi nov. hó 28. napjától járó 5 % kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 62 kor. 16 fill.-ben biróilag már megállapított költségek erejéig Selmecebányán, alperes lakásán leendő eszközlésére **1907. évi július hó 23-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Selmecebányán, 1907. évi jul. 2.

Óváry Dezső

kir. bir. végrehajtó.

28.

Jónevelésű,

1-2 polg., vagy

középisk. oszt.

végzett fiut, ki

legalább 14 esz-

:: tendős, ::

tanulóul

:: felvesz ::

Nádossy Ferenc

könyvnyomdája

Zólyom.

Uj találmány! Tyukszemirtó.

Sztán János vasuti kocsirendező tyukszemirtót talált fel, mely őt magát sok évi szenvedéstől szabadította meg. Számosan tettek már próbát vele s nagyon sok barátja hálás neki, amiért e szerrel kigyógyította.

A zsiradékkal naponta 2-szer kell bekenni a tyukszemet, vagy megke-ményedett bőrt s azt **4 nap alatt gyökeresen** kiirtja.

Egy kis doboz ára 60 fillér

Megrendelhető, illetve kapható a fel-találónál:

Sztán Jánosnál Zólyom.

Ezen kívül kapható Selmecebányán: ifj. **Weisz Samu** üzletében (Kisvásártér.)

Egyedül csak a
Singer Co.

varrógép részvénytársaságnál kaphatók.

Fióközllet minden nagyobb városban.

Selmecebánya: Kossuth-Lajos-tér 4.

Szives figyelmeztetésül! Minden varrógép, melyet más varrógép üzlet „Singer varrógép” elnevezés alatt forgalomba bocsát, csak utánzata egyik régebbi szerkezetünknek, amely családi gépeink új szerkezeténél fogva úgy szerkezet, mint használhatóság tekintetében a mienktől nagyon távol áll. 27.

Nádosity Ferenc Zólyom.

Motorerőre berendezett könyvnyomda.

Könyvkötészet. Nyomatvány-raktár. Ruggyanta-bélyegzők. Lapkiadóhivatal.

TELEFON 11.

MODERN GÉPEKKEL,

□ nagymennyiségű □
□ BETÜANYAGGAL □

◦ felszerelt motorerőre berendezett ◦

KÖNYVNYOMDÁM

minden e szakmába vágó munkát
⇌ gyorsan s pontosan szállit. ⇌

▽△▽

Vállalatom a kor színvonalán áll s
a felvidék egyik elsőrangú könyv és
— — — műnyomó intézete. — — —

△▽△

Munkáim izléses, pedáns kivitelére
— — — nagy gondot fordítok — — —

Terjesszük a Selmeci Ujságot!

PATHÉ FRÉRES

:: BUDAPEST IV. FERENCIEK-TERE 4. SZ. ::

Filmkölcsonzó intézet

Legutolsó újdonságok színevezésekben FELÁRAK nélkül

1000 méter hetenkint 140 korona 1500 méter hetenkint 182 korona.

!! Filmjeink mindenhol a legjobb hírnévnek örvendenek !!